

Palatinatus Rheni.

*Regio & unde
dicta.*

Waldeccia succedit in mea Methodo *Palatinatus Rheni*, vulgo die *Pfalz*. Hanc nobilem Germania partem nonnulli à Palatio Rheni nomen accepisse; Alii à Caroli Magni institutione; alii a Palatio Trevirensi sic nominatam volunt. Beatus Rhenanus conatur probare ex Ammiano Marcellino Palatinatus ditionem & nomen a Palas Regione descendisse. Scribit enim Ammianus in hunc modum: *Constituto ponte prope Moguntiacum, cohortes transgressæ sunt Rhenum, in regione Capellatiana, qua a Palas nomen habet, castra sunt posita.* Et alibi: *Quum ventum esset ad regionem, cui Capellatij vel Palas nomen est, ubi terminales lapides, Romanorum & Burgundionum, confinia distinguebant, castra sunt posita.* His subiicit Rhenanus: Hic advertere licet Principem Palatinum non a Palatio Cæsaris, vel ædificio illo quod in Rheno ostenditur, nomenclaturam suam possidere, sed vetustissimam a Regione esse natam adpellationem. Hæc ille. Sed cum plures, aliorumque Locorum Comites Palatini, in historiis recenseantur, hodieque etiamnum sint, hanc de Etymo Palatini, sententiam plerique reiiciunt. Huc accedit quod ante cccc annos, neque castra, neque Opida in hac regione, ubi hodie habitant, habuerunt; sed intra hos annos quicquid locorum juxta Rhenum habet, vel emerunt, vel armis adquisiverunt. Plerisque magis adlubescit, si a Palatio Comes Palatinus dicatur. Qui dignitatis & claritatis ordo velut senatorius jam olim sub Imperatoribus esse cœpit. Hinc qui in Comitatu Palatii præsto essent Principi, Palatini vocabantur. Habet hæc Regio ab Occidente Zveibruckensem Ducatum: qua Oriens est occurrit Franconia & VVirtembergensis Ducatus: qua Septentrio, partim Mæno flumine, partim extremâ Silvâ quam Ottonicam vocant, terminatur: Alsatiam attingit a Meridie. Tractus hic uniuersus amœnitate, fertilitate, & ubere omnium Rerum copia vix ulli Germaniæ parti cedit. Montes plerique vitiferi sunt, Vinumque præstantissimum proferunt, aliis remotioribus locis expetitur: iidem ad Boream, castaneis referti. In Agris copiosa Frumenti Seges, Tritici, Siliginis, Hordei. Nec desunt Pomaria, & Horti omnium felicitum Arborum genere confiti, qui passim in hac regione plurimi visuntur, magna pomorum ubertate scatentes. Inter VVormaciam, Heydelbergam, Neostadium, Crucenacum, Oppenheimum generosissimæ sunt Vites: Imprimis Pfetterf hemii, cuius bonitas cum Setiis, Falernis, Cæcubis certare possit. Silvæ etiam & Montes referti sunt Feris, potissimùm Cervis. Quin & Incolæ, lucos in Silvis nutriunt Hircos, Hædos, & Capræ, eò quod hæc Animalia potius silvestribus delectantur saltibus, quàm pratis. A carpendo enim Capræ dicuntur, ideoque in lege locationis fundi excipi solet, ne Colonus Capram in fundo pascat. Prope Heydelbergam est magna copia Ardearum, ibique in Nemore nidificant. Est autem avis aquatilis, quippe quæ vivit ex aqua, & tamen horret pluvias aliasque tempestates, quas in sublime volans evitare conatur, iuxta illud Virgili: *Atque altam supra volat Ardea nubem.* Vocatur etiam ob id Ardea, quod ardua suo volatu petat. Pōnit nidum suum in altissimis arboribus, oditque natura Accipitrem Fringillarium seu Nisum, sicut vicissim Accipiter exitium illius continuò quærit. Decertantes autem in sublimi aere, uterque id unum conatur, ut alterum

Situs.

Soli fertilitas.

Animalium varietas.